

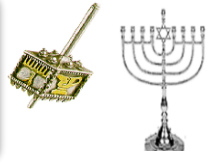
בס"ד יג' כסלו ה'תשפ"ה
 הדלקת נרות - 16:18
 צאת השבת - 17:10
 רבנו תם - 17:40
שעון חורף - מהלוח המדוייק של "אור החיים"
 ע"פ "אופק תל אביב"

שְׁנֵה עֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ - עלון מס' 1234
 @ ביום ראשון סוף זמן "ברכת הלבנה" עד 23:11.
 @ ניתן להקדיש העלון לרפואה, ברכה, פרנסה, זיווג,
 הצלחה, זש"ק, ולהבדיל לעילוי נשמת יקיריכם.
 טל' המערכת : 054-7743834 , 08-9437333

אברהם יגל

לעיני בבאי מוסאי בן אברהם וזליכה ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל ובכללם לאברהם יגל בן רעות ניני

כפטי"דין: "חזון עובדיה"
 (עובדיה א')
 מרתק - ראו בעמוד 2
 מכל מלמדי השכלתי

הרה"ג יצחק יוסף שליט"א
 יחל את שיעורו בלויין
 בבית הכנסת "אוהל מועד"
 במוצ"ש בשעה 20:30

פרשת וישלח

מלניני הפרשה:

- ← יעקב מתכונן בשלושה אופנים לקראת הפגישה עם עֶשָׂו אחיו. (מלחמה, תפילה, דורון).
- ← המאבק בין יעקב למלאך.
- ← יעקב נפגש עם עֶשָׂו אחיו ונפרד ממנו לשלום.
- ← עֶשָׂו שב לאדום ויעקב הגיע לשכם.
- ← המעשה עם דינה בת יעקב בשכם.
- ← קורות יעקב עד בואו לבית אביו בחברון.
- ← (מות רחל ומותו וקבורתו של יצחק)
- ← ידיעות על צאצאי עֶשָׂו, נשיאי אדום.

□ "ואת אחד עשר ילדי"ו"
 מפרש רש"י שדינה היתה בתיבה, ומפרש הגר"א זצ"ל מהיכן ידע רש"י לפרש שדינה היתה בתיבה? אולי איזה בן אחר? ומתרץ שחז"ל אומרים למה נבנה בית המקדש על החלק של בנימין משום שלא השתחווה לעֶשָׂו, ולכן אם היה אחד מהבנים בתיבה ולא דינה, כגון ראובן, הרי היה צריך להבנות בית המקדש בחלקו שגם הוא לא השתחוה שהרי היה מונח בתיבה, אלא מוכרח לומר שכולם השתחוו חוץ מבנימין שעדיין לא נולד, ולכן מוכרח להיות שרק דינה היתה בתיבה.

□ "ואתה אמרת היטב איטיב עומר"
 הדרך היא כששואלים לאיש מה ששואל הוא עונה ברוך ה' טוב לי, וכשאומר כך, אומר הקב"ה אם אתה שמח בחלקך ואין לך טענות עליו גם אני איטיב עמך אני יוסיף לך עוד טובות, וזה הוא איטיב אם אתה אומר טוב לי מוסיף לך ה' עוד טוב.

□ "כי במקלי עברתי את הירדן"
 מק"ל ר"ת מעולם קיוונוי לך שזה מרמו על מידת ביטחון, במידת ביטחון אפשר לעבור את הירדן. (פניני משה)

□ "באנו אל אחיך אל עשיו"ו וגם הלך לקראתך וארבע מאות איש עמיו"
 ארתיות ופלה". ליקראתך וארבע מאות איש... ר"ת "אולם". רמוז יעקב לעשיו שיתחתן באולם עם אשה צדקת ויהיו לו ארבע מאות איש מוזמנים ויהיה לו ישוב הדעת ולא יתעסק יותר במלחמות. (שלמה אלביליה הי"ו)

□ "הזיכתי נא"
 נא' מרמו על הגלויות: גלות בבל ומדי=בבוכנצר, אַחשורוש. גלות יון=ניקור, אַנטיוכוס. גלות אדום = צירון, אַספסינוס. (ילקוט ראובני)

□ "הזיכתי נא מיד אחי מיד עשיו" (ל"ב י"ב).
 מדוע אמר יעקב "מיד אחי", וכי השי"ת לא יודע שעֶשָׂו הוא אחיו? אלא יעקב חשב אבינו ביקש מהשי"ת: הצילני מאיש כזה הנראה כלפי חוץ כידדי אחי ורעי, אולם באמת בפנימיותו הוא עֶשָׂו.

□ "ויהי כ"י שור וחמור... למצוא חן בעיניך" (ל"ב ה')
 למה ימצא חן בעיניו אם יודיעהו שיש לו שור וחמור? אלא, דרכם של עמי הארץ שהם מאשימים תלמידי חכמים בעצלות וברצון לחיות חיים קלים. לכן הודיעהו שלא ישב בטל בחור, אלא עבד ורכש לו בעמל כפיו רכוש רב. (כתב סופר)

□ "ויהי כ"י שור וחמור"
 אומר הבעל הטורים שור מרמו על יוסף, דהיינו שיש לי את הכח של יוסף, כמו שנאמר עקרו שור שהוא שטנו של עֶשָׂו, וחמור מרמו על יששכר דהיינו יש לי את כח התורה כמו שכתוב יששכר חמור גרם. איך יכול יעקב להתגבר על עֶשָׂו ולכן? אלא, שהיו חשובים אצלו כמו שור וחמור, ולכן לא התפעל מהם.

□ "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנזשה"
 רמוז על הצומות "את גיד": א' תענית אסתר, ת' תשעה באב, ג' צום גדליה (ג' תשרי), י' עשרה בטבת, יד' צום הרביעי שבועה עשר בתמוז. וכן גיד גימטריה שבעה עשר, שנאמר לא יאכלו. הנשה אותיות השנה. (בשם השי"ך)

□ "ויאמר למה זה תשאול לשמי"
 אחרי שניצח יעקב את השטן (שרו של עשו) ניתן ליעקב השם "ישראל" במקום יעקב, כאשר מוסיפים לשם יעקב (182) את בנין "שטן" (359) מתקבל מניין ישראל (182+359=541), ולכן אמר המלאך (הוא השטן) "למה זה תשאול לשמי", הלא מתוך זה שניתן לך עתה (השם "ישראלי") יכול אתה לדעת מהו שמי, ואם כן לשם מה אתה (יעקב) שואל?

פינת הניבים והפתגמים

דבש וְחֶלֶב תַּחַת לְשׁוֹנוֹ = נָפֶת [צופים] תַּטְפְּנָה שְׁפֹתָיו = דְּבָרוֹ מְתוּקִים וְנִיעִימִים לְאֵין. בְּדָרָךְ כָּלָל נֶאֱמַר בְּלִגְלוֹ קַל, בְּאִירוֹנָה.
דוגמה: דְּבָרֵי הַשָּׂר מְלֵאֵי הַבְּסָחוֹת, אֵף אֵין לְהֶאֱמִין לוֹ - דְּבֶשׁ וְחֶלֶב תַּחַת לְשׁוֹנוֹ.
מקור: נָפֶת תַּטְפְּנָה שְׁפֹתָיו: דְּבֶשׁ וְחֶלֶב תַּחַת לְשׁוֹנוֹ [שִׁיר הַשִּׁירִים ד' יא]. (נבוכוכן)

הסירו ממשול מדוך עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת", "חידושי", "דרשו": <http://ladaat.info/> <https://www.hidush.co.il/>

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הליכות חנוכה (המשך)

א - בכל יום משמונת ימי החנוכה גומרים את ההלכות בברכות לפנינו ואחריו.

ב - בשמונת ימי חנוכה קודם "שיר של יום", אין לומר: "השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן", אלא אומרים: "היום כך וכך בשבת", ומתחילים באמירת "שיר של יום". ויש נוהגים לומר אחר "שיר של יום", "מזמור שיר חנוכה הבית לדוד".

ג - מנהג הספרדים ועדות המזרח שלא לומר פרק "במה מדליקין", בליל שבת חנוכה, מפני שבפרק זה נזכרים הפתילות והשמנים שאין מדליקין בהם נר שבת, ובחנוכה מותר להדליק בהם נר חנוכה. והאשכנזים נהגו לומר פרק "במה מדליקין" גם בליל שבת חנוכה.

ד - מותר לעשות מלאכה בימי חג החנוכה כמו בכל ימות השנה. ומכל מקום נוהגות הנשים שלא לעשות מלאכה בעוד שהנרות דולקות, דהיינו עד כחצי שעה לאחר הדלקת הנרות, ואין להקל להן.

ה - נוהגים להרבות בצדקה לעניים בימי החנוכה.

ו - בתפילות חג החנוכה צריך לומר "ועל הניסים" בהודאה קודם "ועל כולם". ואפילו בתפילת ערבית בלילה הראשון של חנוכה, קודם שהדליקו נרות חנוכה, אורים "ועל הניסים", ואפילו אם מתפללים ערבית מבעוד יום אחר פלג המנחה, אומרים "ועל הניסים" בתפילה.

ז - בברכת המזון בחג החנוכה צריך לומר "ועל הניסים" בהודאה, דהיינו קודם "ועל הכל", ואם שכח לאומר, אם נזכר קודם שאמר "ברוך אתה ה'" כדי לחתום "על הארץ ועל המזון", חוזר ואומר. ואפילו אמר "ברוך אתה", כל שלא הזכיר שם שמים בחתימה, חוזר. אבל אם אמר כבר "ברוך אתה ה'", לא יאמר "למדני חוקיך" ויחזור להזכיר "ועל הניסים", אלא ימשיך "על הארץ ועל המזון", ואינו חוזר. וטוב שיאמר "ועל הניסים" באמצע "הרחמן", דהיינו שיאמר: "הרחמן הוא יעשה עמנו ניסים ונפלאות כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, בימי מתייתיה בן יוחנן" וכו'.

שבע חנוכות הן:

- א. חנוכה בריאתו של עולם - דכתיב: "ויכלו השמים והארץ" (בראשית ב'), ואין "ויכלו" אלא לשון חנוכה.
- ב. חנוכה משה - דכתיב: "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן" (במדבר ז', א).
- ג. חנוכה הבית - דכתיב: "מזמור שיר חנוכה הבית לדוד" (תהלים ל', א).
- ד. חנוכה בית שני - שנאמר: "והקריבו לחנוכה בית אלהא" (עזרא ו', טז-יז).
- ה. חנוכה החומה - שנאמר: "ובחנכת חומת ירושלים בקשו את הלויים מכל מקומם להביאם לירושלים לעשות חנוכה ושמחה" (נחמיה י"ב, כז).
- ו. חנוכה זו של עכשו - מבית חשמונאי, חנוכה הכהנים, זו שאנו מדליקין.
- ז. חנוכה העולם הבא - שאף היא יש בה נרות, דכתיב: "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתיים כאור שבעת הימים" (ישעיהו ל'). פסיקתא ב.

מכל מלמד השכלת!

האם יעקב אבינו היה קמילן?!

תאוות הממון היא מהקשות שישנן. רש"י התייחס לסוגיה באומרו כי "יעקב שכח פנים (כלים) קטנים והוא חזר לצדו השני של הנהר כדי לקחתם".

היינו מצפים שאדם גדול כמו יעקב יהיה כל כולו שקוע בעולם הרוח והוא לא יסתכן בעבור זוטות כמו מספר כלים קטנים שנשכחו.

אולם לפי התפיסה היהודית, כסף שהרווחנו ביושר (ולא חלילה בגזל ובמרמה) הוא יקר מאוד וערכו עולה לאין ערוך על שוויו הכלכלי.

"ויקה מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו"

היכן הכלבים?

התורה מונה את הבהמות והחיות ששולח יעקב אבינו לעשו אחיו. מסופר על רבה של בריסק - הגאון רבי יוסף דוב סולביצ'יק זצ"ל: שנסע ברכבת עם עוד כמה יהודים והגיע זמן תפלת מנחה. ביקש רבי יוסף לאסוף מינין להתפלל מנחה בציבור, אולם באותו קרון לא היו אלא שמונה יהודים שומרי תורה ומצוות, אם כי היו עוד שניים מן "המשכילים". הואיל ושמעו "המשכילים" שהרב רוצה לצרפם למניין התחמקו ויצאו לקרון אחר. כיון שכך נתבטל המניין, הרב ומקורביו נאלצו להתפלל ביחידות. בתום התפילה נראו שני "המשכילים" חוזרים עם חיוך לקרון ותופסים את מקומותיהם כאילו דבר לא אירע. אמר אותה שעה רבי יוסף למקורביו בקול רם (כדי שישמעו גם אותם המשכילים), חכמינו אמרו במדרש בראשית רבה שיעקב אבינו היה משופע בעדרי צאן ובקר עד שהיה זקוק לכלבים רבים כדי לשמור על העדרים שברשותו. נשאלת השאלה: כישלח יעקב מנחה לעשו, עזים ותישיש, רחלים ואילים פרים, עיירים ואתונות, מדוע לא שלח בתוך המנחה הגדולה גם כלבים?! עכשו נתיישבה לי תמיהה זו: רצה יעקב לצרף גם כלבים אבל מסתבר שמנהגם של כלבים לברוח מן ה"מנחה"...

"ראיתי פניך כראות פני אלוקים"

יהודי שפל שהמיר דתו הגיע להגמון גוי וקובלנה בפיו: "היהודים אינם מסתכלים בפניהם של אנשים נוצרים בגלל טענה גזענית, "אסור להסתכל בפניו של אדם רשע". לידו של המומר, זו אפליה שחייבים לתקן ויפה שעה אחת קודם.

ההגמון רצה הוכחות, לא ייתכן שכל אדם יעליל כרצונו על אוכלוסייה שלמה וכולם יסבלו סתם כך. המומר הגיע מוכן: "בוא עימי אל רבי יונתן אייבשיץ, שם אוכיח לך זאת בצורה פשוטה ביותר". הגיעו שניהם אל רבי יונתן והחלו לפסוח עמו. אבל עבוד בפניו של הגוי הביט רבי יונתן, בפניו של המומר לא אבה להסתכל. המומר דחק בהגמון: "הנה, הוא אינו מסתכל בפני. כמה שונה הוא מסבו יעקב שהביט בפני עשו אחיו שנאמר "כי על כן ראיתי פניך?"

שמע רבי יונתן את דברי המומר וענה בחריפות: "הפסק צייטסט אינו שלם. בהמשכו אומרת התורה "ראיתי פניך כראות פני אלוקים" - כפי שאי אפשר להסתכל בפני האלוקים ולהיות בחיים, כך אמר יעקב לעשו ראיתי פניך נחשבת עבורי למיתה..."

הצלה מופלאה

בחור בשם יהודה מבני ברק נסע בכביש מספר 1 לירושלים. לפתע הוא ראה רכב עם איתות חירום עומד בצד הדרך. בחוץ היו זוג הורים וילד. הוא עצר אחרי המכונית שלהם, יצא מהרכב ושאל: "מה הבעיה?" הם סיפרו לו שהם תקועים בלי דלק. כבר מעל חצי שעה הם מחכים לעזרה והוא הראשון שעצר להם. "מה הבעיה, אני אסע להביא לכם דלק. יש תחנת דלת במוצא. כמה דקות ואני חוזר, אל תדאגו". הם החליפו מספרי טלפון והוא יצא לדרך. אחרי כמה זמן הוא חזר עם ג'ריקן מלא דלק. "כמה זה עולה?" הנהג התקוע שאל. "לא עולה". הנהג התקוע שלל בפליאה: "מה זאת אומרת לא עולה? אתה נסעת עד שלם הלוך-חזור וקנית לי דלק, אל תעשה לי קטע, תן לי לשלם לך". "בשום פנים ואופן אני לא אקח כסף. זו מצווה ואני לא מתכוון למכור אותה תמורת כסף". "מה, אתה רציני? אני לא מאמין... אני לא מאמין... סלח לי, אני רוצה להראות לך משהו על הבגאז של הרכב שלי". הוא הלך איתו מאחורי הרכב. שם הוא רואה סטיקר הדוא על הבגאז, הסטיקר קצת ישן אבל ניתן היה לקרוא בו בבירור משפט בגנות החרדים. הנהג התקוע אמר: "תראה, בכל החיים שלי לא דיברתי עם אדם חרדי. אני מתבייש בסטיקר הזה, אני רוצה שתראה איך אני מוריד אותו". "אה, זה בסדר, אנחנו רגילים לזה. מאיפה אתם?". הנהג התקוע השיב: "אנחנו גרים בקיבוץ בארי". "קִיבוץ בארי? איפה זה?" "זה בדרום, ליד רצועת עזה". טוב, מעניין, מעולם לא שמעתי על המקום הזה. בכל מקרה שתהיה לכם נסיעה טובה ושלא תתקעו עוד אף פעם". הנהג מקיבוץ בארי הודה לו, מילא את מיכל הדלק ונסע לדרך. למחרת מתקבלת שיחת טלפון: "הלו? שלום וברכה, זה יהודה". "מי זה יהודה?" "אני עזרתי לכם אתמול עם הדלק בכביש 1 שנתקעתם". "אה! שלום! אתה ממש הצלת אותנו! אתה היחיד שעצרת ועזרת לנו!". "טוב, התקשרתי כי רציתי רק לדעת שהגעתם אתמול לביתכם ושהכל בסדר". "כן, נסענו לתחנת דלק, מילאנו מיכל מלא והגענו הביתה. ממש תודה רבה!". "בשמחה גדולה, עכשיו אני רגוע. כל טוב". למחרת שוב טלפון. "הלו? שלום וברכה, זה שוב יהודה". "שלום יהודה, מה שלומך?" "ב"ה מצויין, רציתי לספר לכם סיפור קצרצר לכבוד שבת קודש, שתוכלו לספר לבן שלכם החמוד, אפשר?". "סיפור? כן, למה לא. בשמחה". כך מידי שבוע כל ערב שבת יהודה מתקשר למשפחה מבארי ומספר להם סיפור קליל באורך שתי דקות. לאחר כחצי שנה הם שאלו אותו: "יהודה, אני יכול לשאול אותך שאלה?" "כמובן". "תגידי, לא משעמם לכם בשבת?". "מה זאת אומרת משעמם? למה אתה חושב שמשעמם?" "לא יודע, אתם מתפללים ואוכלים וזהו. אין לכם פלאפון או טלוויזיה או רכב לטייל, אתם לא משתעממים?" "משתעממים: ממש לא, דווקא זה יום עמוס אצלנו, אם אתה רוצה - אני מזמין אותך אלינו לשבת. תבוא ותראה בעצמך איזה עונג שבת אצלנו". "אתה רציני? שבת בבני ברק? אל תשכח שאני חילונית".

"מה הבעיה, אתה אורח שלי והכל בסדר. נארגן לכם דירה ואוכל ברמה הכי טובה, אתם מוזמנים בשמחה!" "טוב, תודה על ההזמנה. נראה לי הזוי אבל אשאל את אשתי ואחזור אליך". יהודה לאחר מכם התקשר לרב חיים זאיד כדי להתייעץ איתו. "כבוד הרב. אני בקשר עם משפחה חילונית שרוצה להתארח אצלי בשבת ואני קצת מסתבך עם זה. אוטוטו ראש השנה וזה יומיים רצופים עם תפילות ומתח רוחני גבוה, לא שייך. אח"כ יום כיפור - גם כן לא שייך. הם רוצים לחוות שבת - לא צום ותפילות ארוכות. אח"כ סוכות, גם כן לא שייך להזמין אותם, אנחנו אוכלים וישנים בסוכה". הרב זאיד הציע: "מה עם שמחת תורה? זה יכול להיות טוב. יזרקו עליהם סוכריות, ירקדו וישמחו עם התורה". "הרב, אני לא יכול להזמין אותם לשמחת תורה. אבא שלי גר בשדרות ואנחנו עושים תורנות בין האחים כדי להיות איתו. בשמחת תורה זה התור שלי להיות אצלו בשדרות. אנחנו מתכננים לנסוע אליו כל המשפחה". והרב זאיד עונה. "אולי תזמין את אביך שיגיע אליכם לבני ברק לחג כך המשפחה מהדרום תוכל לראות גם מה זה כיבוד הורים?". יהודה מתקשר לאבא והוא מסכים להגיע אליו. לאחר מכן הוא מתקשר למשפחה מקיבוץ בארי: "אתם מוזמנים לעשות אצלי את חג שמחת תורה". כולם הגיעו לבני-ברק. מדובר בשבת שמחת תורה היתשפ"ד. אותה שבת בה אלפי מחבלים חדרו לשטחה של מדינת ישראל במתקפה חסרת תקדים. הסבא, שגר מול תחנת המשטרה בשדרות יחד עם בנו ונכדיו שהיו אמורים להיות איתו בחג ניצלו. גם המשפחה מבארי ניצלה. לאחר השבת התברר להם שביתם עלה באש ואין לאן לחזור. הם נשארו להתארח בבני-ברק. את הילד שלהם הם שלחו ללמוד בבית ספר דתי של רשת החינוך והקירוב 'שוב'.

"ויאמר אכילו מזה שמך ויאמר יעקב"

מסופר על המלבי"ם זצ"ל (רבי מאיר ליבוש בן יחיאל מיכל) שפעם בא אליו מחבר ספר אחד, שביקש ממנו "הסכמה" על ספר חדש. נטל המלבי"ם את הספר לידו, וככל שעייין בו מצא שאינו אלא העתקה משובשת של דברי מחברים שונים, ועל כן ראוי לו לספר שייגנו. עם זאת נבוכ המלבי"ם מאוד, כי מחבר הספר ישב מולו ועקב אחר תגובותיו בשעת העיון. לבסוף שאל המלבי"ם את אורחו: "איזה שם אתה מתכוון לתת לספר זה?". כיון ששמי יעקב - השיב המחבר - החלטתי לקרוא לספר: "ויאמר יעקב". "שם מצוין, קרא המלבי"ם בנימה של התפעלות - בחרת שם יוצא מן הכלל לספר". "מדוע מתפעל כבוד הרב משם הספר?" שאל המחבר, ועיניו הבריקו מהתרגשות לשמע דברי הגאון. השיב לו המלבי"ם בנחת: כיון שאף בתורה בפרשת וישלח, מצינו "ויאמר יעקב", ולא כתוב שם מה אמר. ("ישא ברכה")

